

Warszawa, 02-07-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.540.98.2025.KM

Pan

Tomasz Siemoniak

**Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

jako Rzecznik Praw Obywatelskich z niepokojem obserwuję aktualną sytuację na granicy polsko-niemieckiej. Zgodnie z doniesieniami medialnymi¹, cudzoziemcy są przekazywani na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach procedury readmisji oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Dublin III². W okresie od stycznia do końca maja br. Straż Graniczna miała przyjąć około 230 osób przekazanych przez właściwe służby niemieckie. Część cudzoziemców jest zawracana do Polski po wydaniu przez stronę niemiecką decyzji o odmowie wjazdu na jej terytorium. Według informacji

¹ Zob. m.in. [Zawracani uchodźcy, patrole nacjonalistów i aktywiści. Co dzieje się na zachodniej granicy? \(oko.press\)](#), [Operacja „Most” na granicy z Niemcami. Straż Graniczna podaje szczegóły \(onet.pl\)](#) (dostęp: 1 lipca 2025 r.).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. U. UE. L. z 2013 r. Nr 180, str. 31).

przekazanych przez rzecznika Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, w ciągu pierwszych pięciu miesięcy 2025 r. funkcjonariusze tego Oddziału zatrzymali łącznie 670 cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu do Niemiec. Wśród osób niewpuszczonych do Niemiec dominują obywatele Ukrainy, którzy stanowili około jednej czwartej wszystkich zatrzymanych. Pozostałe osoby to m.in. obywatele Kolumbii, Etiopii, Afganistanu oraz Somalii.

Ponadto, w ostatnim czasie, w reakcji na doniesienia dotyczące przekazywania cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez służby niemieckie, pojawiły się tzw. patrole obywatelskie, które prowadzą działania w rejonie przejść granicznych z Niemcami. Zgodnie z informacjami medialnymi, osoby uczestniczące w tych inicjatywach podejmują działania polegające m.in. na blokowaniu ruchu oraz kontrolowaniu wybranych pojazdów wjeżdżających na terytorium RP³.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie szczegółowych informacji dotyczących procedur przekazywania i zawracania cudzoziemców z terytorium Niemiec na terytorium RP, w szczególności proszę o:

- 1) wskazanie podstawy prawnej, na której odbywa się przekazywanie cudzoziemców z terytorium Niemiec na terytorium Polski;
- 2) przekazanie danych dotyczących liczby cudzoziemców przyjętych na terytorium RP z terytorium Niemiec w okresie od października 2023 r. do dnia otrzymania niniejszego pisma (w ujęciu kwartalnym), z wyszczególnieniem obywatelstwa osób przekazanych oraz podstawy prawnej dokonania przekazania;
- 3) przedstawienie obowiązujących procedur dotyczących przekazywania cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach:
 - a. procedury readmisji,
 - b. przepisów rozporządzenia Dublin III oraz
 - c. w związku z wydaniem przez stronę niemiecką decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Niemiec;

jednocześnie uprzejmie proszę o wskazanie zakresu informacji przekazywanych stronie polskiej przez stronę niemiecką w ramach każdej z ww. procedur, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii, czy strona polska jest informowana o

³ Zob. [Bezprawie na polsko-niemieckiej granicy. „Samozwańczy milicja” blokuje ruch i prowadzi kontrole \(wyborcza.pl\)](#) (dostęp: 1 lipca 2025 r.).

zawróceniu osób, wobec których wydano decyzję o odmowie wjazdu na terytorium Niemiec;

- 4) wyjaśnienie sytuacji prawnej oraz czynności podejmowanych wobec osób, które nie posiadają dokumentów uprawniających do pobytu na terytorium RP, a które zostały zawrócone z terytorium Niemiec po otrzymaniu decyzji o odmowie wjazdu.

Proszę również o przekazanie informacji dotyczących skali zjawiska związanego z działalnością tzw. patroli obywatelskich w rejonie granicy polsko-niemieckiej. W szczególności uprzejmie proszę o wyjaśnienie, czy działalność osób uczestniczących w tych inicjatywach jest monitorowana, a także czy w związku z ich aktywnością podejmowano interwencje ze strony właściwych służb. Proszę również o informację, czy odnotowano przypadki naruszenia przepisów prawa przez uczestników wskazanych działań oraz czy wpływały skargi lub zawiadomienia do organów związane z ich postępowaniem.

Będę wdzięczny za możliwie pilne przedstawienie odpowiedzi.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/